

Archeologienota Oudenaarde Aalststraat 1- 3

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

4-7-2024

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Aalststraat 1-3 te Edelare (deelgemeente van Oudenaarde, provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied, ca. 4071m² groot, heeft een min of meer trapezoidale vorm. De noordelijke grens wordt gevormd door de Aalststraat, de zuidelijke door de straat Edelareberg. Ten zuidwesten ligt een braakliggend terrein en komen beide straten samen. Ten noordoosten liggen woningen met tuinen. Op het terrein bevinden zich twee kantoorgebouwen en een conciërgewoning omgeven door groen en bomen. Voor de bouw van het kantoorgebouw werd de helling (Edelareberg) reeds ontgraven waarbij achter het kantoor een keerwand werd aangelegd. Op het Digitale Hoogtemodel en figuur 2 is duidelijk de lagere ligging van het huidige kantoor te zien.

De geplande werken zijn tweeledig. In eerste instantie zal het bestaande kantoorgebouw en de witte conciërgewoning gesloopt worden. Het centrale kantoorgebouw (ca. 216m²) zal behouden blijven en heringericht worden als kantoor (blok L). Bij blok L zullen enkel de vloerplaten intern verwijderd worden en zal een nieuwe funderingsplaat voorzien worden. Na de sloop zal in het oostelijke deel (ter hoogte van het voormalige kantoorgebouw) een nieuwbouw voorzien worden op nagenoeg dezelfde locatie. De nieuwbouw blok M betreft een meergezinswoning met 12 woonentiteiten. Het gebouw zal gefundeerd worden op palen met een funderingsplaat. Ook zal een liftput, 3 regenwaterputten (elk 20.000l) en een septiek (10.000l) voorzien worden. In het westelijke deel zal eveneens een nieuwbouw blok K voorzien worden voor 13 wooneenheden. Het gebouw zal gefundeerd worden op palen met een funderingsplaat. Ook zal een liftput, 3 regenwaterputten (elk 20.000l) en een septiek (10.000l) voorzien worden. Om de hellingsgraad weg te werken zal het zuidelijke deel van de nieuwbouw uitgegraven worden om een vlakker gelijkvloers bouwniveau te krijgen. Er zullen ook wadi's voorzien worden voor de opvang van hemelwater. In het zuidelijke deel worden bomen, paden en gras aangelegd. Hier zijn de bodemingrepen oppervlakkig en beperkt. De bedoeling is om de omgeving en helling rondom de nieuwe gebouwen te behouden. Concluderend kan gesteld worden dat de geplande werken zich concentreren in het noordelijke deel van het terrein. Binnen deze zone zal de bestaande bebouwing – met uitzondering van de witte woning – gesloopt worden, waarna twee nieuwe blokken opgetrokken worden met woonunits. De centrale woning zal behouden blijven en heringericht als kantoor. Het zuidelijke deel blijft zoveel mogelijk behouden met toevoeging van paden en bomen. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied: het bouwrijp maken van de percelen (sloop en opbraak verhardingen), bodemingrepen voor nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van de bouwblokken en de aanleg van tuinen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Relevante historische gegevens over het terrein kunnen enkel afgeleid worden uit cartografische bronnen. Op de 16^{de}-eeuwse kaart van Deventer situeert het plangebied zich buiten de stadskern van Oudenaarde. Bewoning lijkt niet aanwezig. Op de maquette van Nézot (1747) is het plangebied gelegen binnen een groot bosrijk gebied, buiten de stadskern en omwallingen. Op de 18^{de}-eeuwse

kaart van Villaret is de exacte ligging van het plangebied niet te achterhalen. Wellicht situeert het terrein zich in het bosrijke gebied dat omschreven staat als 'Mont du Cerisier'. De oudste betrouwbare bron is in dit geval de Ferrariskaart uit ca. 1777. Hierop ligt het plangebied in een beboste zone net ten zuiden van de Aalststraat. De straat Edelare is nog niet aanwezig. Aan de overzijde van de Aalststraat ligt de stadsomwalling van Oudenaarde. Naar het zuidwesten toe ligt Leupegem, naar het oosten toe zijn vooral landbouwgronden te vinden. Op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is de straat Edelare voor het eerst afgebeeld. Het plangebied is nog steeds onbebouwd. Op de topografische kaarten uit de tweede helft 19^e-eerste helft 20^e eeuw is er weinig verandering in en rond het plangebied. Op de orthofoto van 1971 is er bebouwing aanwezig op ongeveer dezelfde zones als in het heden. Het kantoorgebouw in het noorden lijkt hier een loods te zijn. Op de luchtfoto 2005-2007 maakt de loods plaats voor het huidige kantoorgebouw. Het is onduidelijk of het volledige gebouw vervangen is, of enkel het dak. Sindsdien zijn er geen aanpassingen meer binnen het plangebied. Sinds begin 21^{ste} eeuw is de bebouwing in de omgeving aanzienlijk toegenomen. Oudenaarde kent gedurende de 17^{de} en 18^{de} eeuw een woelige en onrustige periode. In de periode 1658 en 1660 komt Oudenaarde voor het eerst kort onder Frans bestuur, zonder bloedvergieten. In 1660 trekken de Fransen weg uit Oudenaarde waardoor de stad terug onder Spaans bewind valt. Ook dat is van een korte duur want in 1667 zal de stad terug in Franse handen vallen. Oudenaarde vormt op die moment de grensstad aan de noordelijke grens van het Franse rijk. In die periode krijgt Vauban ook de opdracht om de verdedigingswerken in Oudenaarde in te richten. Vauban zal de verouderde 16^{de}-eeuwse versterkingen veranderen in een verdediging van ravelijnen en hellingen achter een voorgracht. De wal rond de stad, voorzien van een hoofdgracht, wordt voorzien van 8 bastions. Het gebruik van de Schelde was essentieel in het ontwerp voorzien van sluizen, waarbij delen onder water kon gezet worden. In de periode 1672-1678 vind de Hollandse oorlog plaats. Oudenaarde zal uiteindelijk terug onder Spaans gezag vallen. In het begin van de 18^{de} eeuw vindt de Spaanse Successieoorlog (1701-1713) plaats. In deze oorlog vindt op 11 juli 1708 de gekende Slag bij Oudenaarde plaats. Op 11 mei 1745 vindt de Slag bij Fontenoy plaats. De Fransen vallen tijdens deze slag Oudenaarde binnen vanuit zuidelijke zijde (Edelareberg) en nemen de stad in. Bij de voorbereiding hadden de Fransen zelfs loopgraven aangelegd aan de zuidelijke zijde van Oudenaarde, ook ter hoogte van het plangebied. Oudenaarde kwam tot stand langs de linkeroever van de Schelde, Edelare langs de rechteroever op Edelareberg. Het plangebied bevindt zich eveneens op de rechteroever, de Schelde is zo'n 540m ten noordwesten gelegen. De huidige Scheldeloop is rechtgetrokken en vertoont niet langer het meanderende patroon van weleer. Op het algemene digitale hoogtemodel is wel te zien dat het plangebied gelegen is in de lagere gronden naast de Schelde op de grens met hoger gelegen heuvelruggen (Vlaamse Ardennen) verder ten oosten, zoals Edelareberg. Op een detail van het hoogtemodel kan afgelezen worden dat het maaiveldniveau van het plangebied tamelijk veel hoogteverschil vertoont met waarden tussen +16 en +22m TAW. Het plangebied ligt dan ook op de grens tussen de vallei rond de schelde naar het westen toe en de hoger gelegen hellingen in het zuidoosten. In het noorden van het plangebied is de helling abrupter dan in het zuiden. Ook is duidelijk de lager gelegen uitgraving te zien van het huidige kantoorgebouw in de noordoostelijke hoek. Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied niet weergegeven, maar in de nabijheid en gezien de hellingsgraad worden sterk erosiegevoelige gronden gekarteerd. Op archeologisch vlak is dit een interessante regio, met de Schelde die lange tijd de grens was tussen Frankrijk en het Heilig Roomse Rijk en de (vroeg)midleeeuwse ontwikkeling van de stad Oudenaarde en Ename (versterking, abdij, kerk). In de omgeving zijn enkele sites gekend uit de steentijd en de Romeinse periode, die aantonen dat er al langer menselijke aanwezigheid is in de regio.

Er kan aan het plangebied een hoge archeologische verwachting worden toegekend gezien de landschappelijke ligging (gradiëntenzone) en de archeologische gekende sites, zowel voor oudere sites (steentijd tot middeleeuwen) als voor het militaire verleden van Oudenaarde (slag bij Fontenoy 1745). Mogelijk heeft de bouw van de loodsen en woningen invloed gehad op het bodembestand. In een bureaustudie alleen kunnen de aanwezigheid, omvang en schaal van deze eventuele verstoringen niet achterhaald worden.

Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, na de bovengrondse sloop en oppervlakkige opbraak van de verhardingen. Het verder vooronderzoek bestaat uit enerzijds een landschappelijk booronderzoek (eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek gericht op steentijd), anderzijds een proefsleuvenonderzoek gecombineerd met metaaldetectie. De modaliteiten voor het verder vooronderzoek worden hiernavolgend in detail besproken.

2. Administratieve gegevens en afbakening

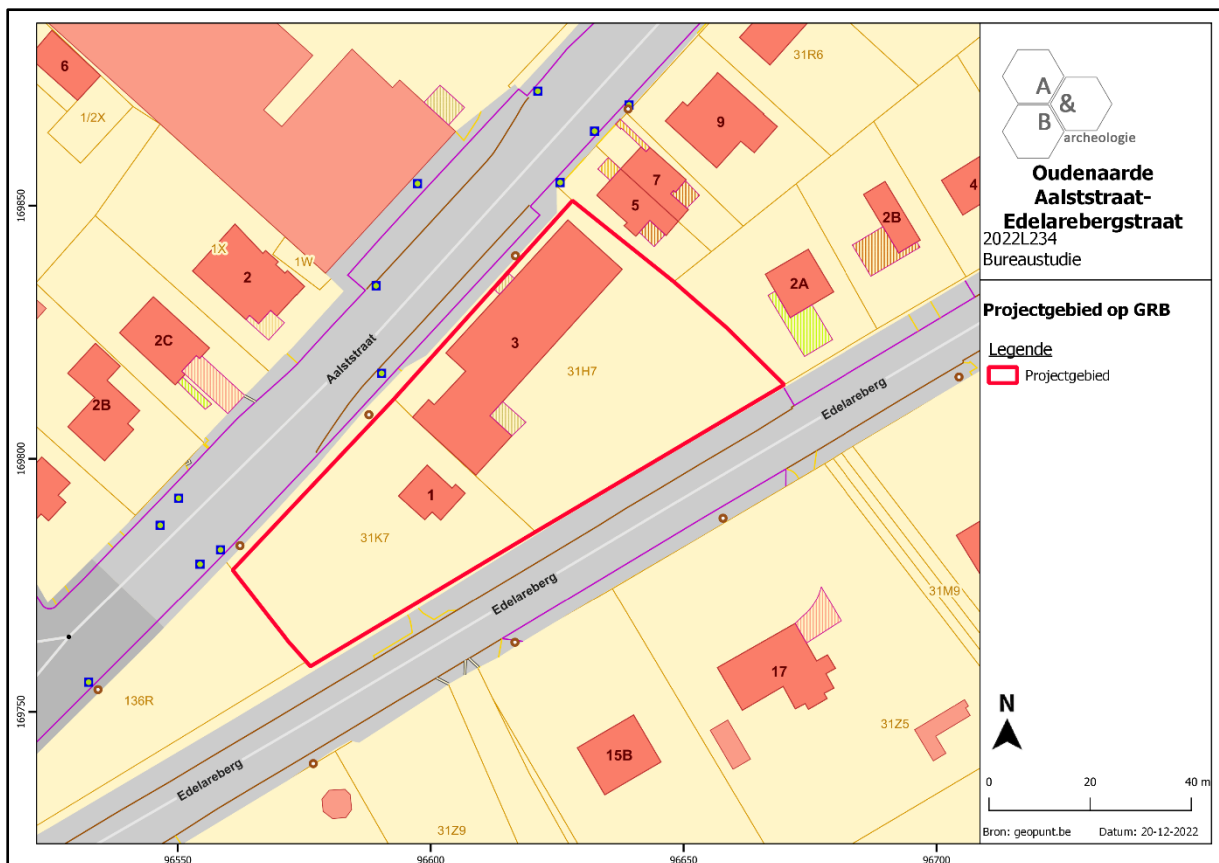
Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Oudenaarde (Edelare), Aalststraat 1-3

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 96522,18 en Y: 169721,83; X: 96793,18 en Y: 169864,51

Oppervlakte plangebied: ca. 4071m²

Kadastergegevens: Oudenaarde, afdeling 6 Edelare, sectie A, perceel 31k7, 31h7

Het plangebied komt nagenoeg volledig in aanmerking voor een verder archeologisch vooronderzoek. Enkel de centrale te behouden woning (ca. 216m²) kan uitgesloten worden uit het verder vooronderzoek. Dit gebouw blijft immers behouden en intern heringericht. De totale onderzoekbare zone bedraagt hierdoor ca. **3855m²**.



Figuur 1 Aanduiding van het plangebied op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Vraagstellingen voor landschappelijke boringen:
 - Wat is de bodemkundige opbouw van het plangebied?
 - Is er sprake van een colluvium/alluvium/erosie? Hoe is dit opgebouwd? Wat is de bewaringstoestand?
 - Zijn één of meerdere begraven archeologische niveaus aanwezig?
 - Zijn er aanwijzingen voor een mogelijke steentijdsite?
 - Is een verder verkennend archeologisch booronderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan?
 - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
 - Wat is de verstoringsgraad? Zijn er aanwijzingen dat (een gedeelte van) het terrein zodanig verstoord is, dat er geen archeologische sites meer bewaard kunnen zijn?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?
- Vraagstellingen voor verkennend archeologisch booronderzoek:
 - Wat is de bodemkundige opbouw van het plangebied? Wijkt deze plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij het landschappelijk booronderzoek?
 - Zijn er aanwijzingen voor een steentijdsite?
 - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
 - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
 - Indien een steentijdsite aanwezig is: is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?
 - Is een verder waarderend archeologisch booronderzoek noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de boorpunten (aantal, locatie, diepte,...)?
 - Is een verder vooronderzoek door middel van proefputten noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de proefputten (aantal, locatie, diepte,...)?
 - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?

- Vraagstellingen voor waarderend archeologisch booronderzoek:
 - Wijkt de bodemopbouw plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij de eerdere booronderzoeken?
 - Is er effectief een steentijdsite aanwezig?
 - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
 - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
 - Indien een steentijdsite aanwezig is: is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?
 - Is een verder vooronderzoek door middel van proefputten noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de proefputten (aantal, locatie, diepte,...)?
 - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?

- Vraagstellingen voor proefputten:
 - Wijkt de bodemopbouw plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij de eerdere booronderzoeken?
 - Is er effectief een steentijdsite aanwezig?
 - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
 - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?
 - Is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?

- Vraagstellingen voor een proefsleuvenonderzoek:
 - Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
 - Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
 - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
 - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
 - Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
 - Kan een archeologische site uitgesloten worden?
 - Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

Specifieke vragen omtrent de militaire geschiedenis en de 17^{de}/18^{de}-eeuwse woelige periode in en rond Oudenaarde:

- Wat leverde het gecombineerde metaaldetectie en sleuvenonderzoek op? Werden metaalvondsten teruggevonden?
- Welke (metaal)vondsten zijn aanwezig? Wat vertellen deze over het militair verleden?
- Zijn loden kogels aanwezig? Wat is hun gewicht, diameter, gebruikssporen, nationaliteit, datering, ...?
- Zijn er restanten aanwezig van de Franse loopgraven uit 1745? Hoe zijn deze opgebouwd? Bevindt zich geassocieerd vondstmateriaal in deze structuren? Wat vertellen deze vondsten?
- Kan een in situ behoud vooropgesteld worden?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van landschappelijke boringen (al dan niet gevolgd door verkennend en eventueel waarderend archeologisch booronderzoek en mogelijk een proefputtenonderzoek) en verder onderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven gecombineerd met metaaldetectie de meest aangewezen methodes zijn om het plangebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethoden moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Indien uit de landschappelijke boringen blijkt dat delen van het plangebied in dergelijke hoge mate verstoord zijn dat verdere onderzoeksstappen geen nuttige kenniswinst zullen bijbrengen of dat er geen archeologisch erfgoed meer bewaard kan zijn, dan dienen alle verdere onderzoeksstappen inclusief het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd te worden op deze delen.

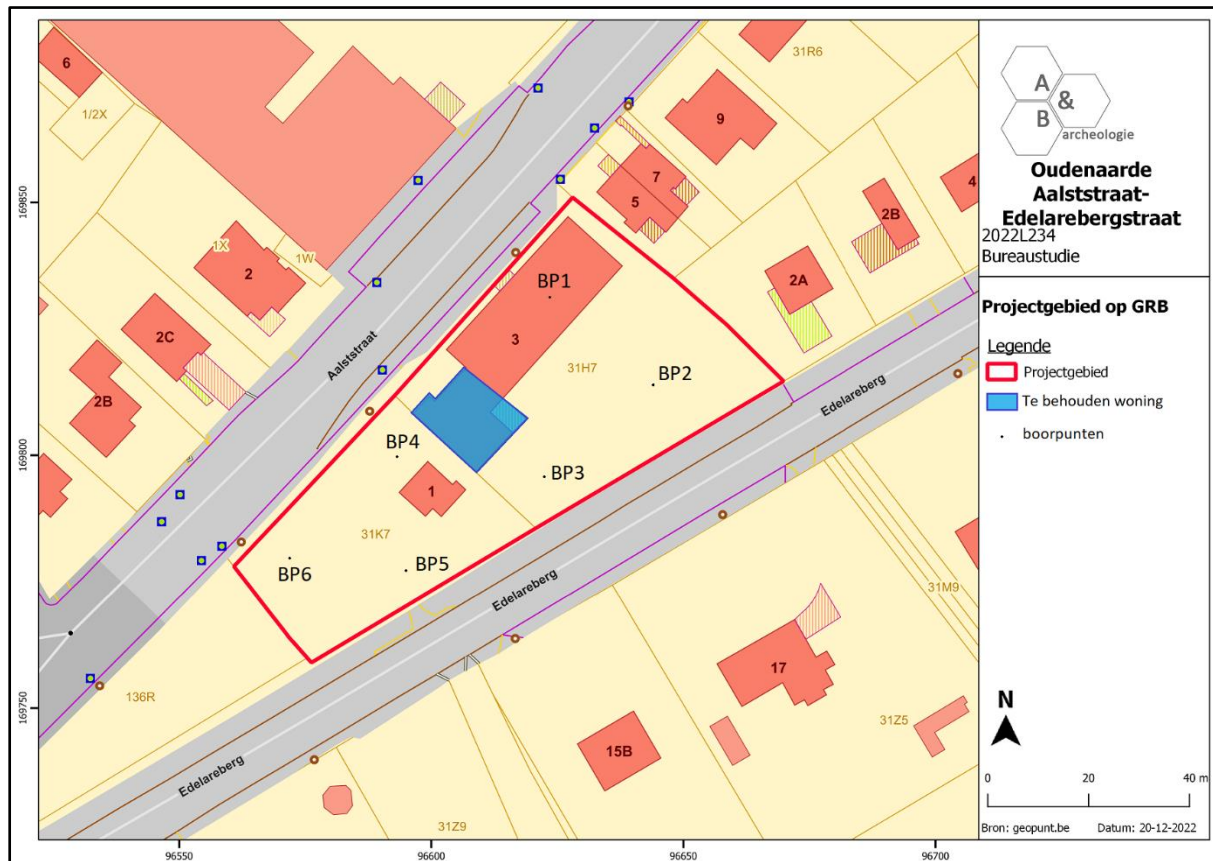
Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

- Randvoorwaarden/aandachtspunten

Het is noodzakelijk dat het terrein vrij is van obstakels voorafgaand de start van het verder vooronderzoek. Dit betekent dat alle gebouwen, verhardingen en begroeiing eerst **bovengronds** verwijderd moet worden. Hierbij is het van belang dat de bodemingrepen tot een minimum beperkt blijven en dat de kelders, funderingen, boomstronken, ... blijven zitten in de grond. Bomen mogen niet worden uitgefreesd. Op die manier wordt vermeden dat niet-gedocumenteerd archeologisch erfgoed beschadigd wordt. De kelders, funderingen en stronken kunnen pas verwijderd worden indien het vooronderzoek heeft aangetoond dat er geen archeologische site aanwezig is, of – indien er wel een site aanwezig is – tijdens/na een eventuele opgraving van het terrein.

- Landschappelijke boringen

Verspreid over het terrein worden minstens 6 boringen uitgevoerd. Het staat de uitvoerder vrij of deze boringen manueel of machinaal worden geplaatst; de manier van boren primeert niet, wel het adequaat kunnen beantwoorden van de onderzoeksvragen is van belang. Indien er bodems met potentieel voor steentijdsites gedetecteerd worden (bvb. Bt-horizont en/of E-uitlogingshorizont aanwezig, of een paleobodem) of steentijd arte- of ecofacten worden aangetroffen in de boringen, moet overgegaan worden naar verkennend archeologisch booronderzoek. Indien dit potentieel er niet is (bvb. geen Bt-horizont en/of E-uitlogingshorizont aanwezig, geen paleobodem), kan overgegaan worden naar het proefsleuvenonderzoek. Indien uit deze boringen echter blijkt dat delen van het plangebied zodanig verstoord zijn dat er geen archeologische bodemarchief meer bewaard is, dan dienen alle verdere onderzoeksstappen inclusief het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd te worden op deze delen.



Figuur 3 Aanduiding van de boorpunten op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

- Verkennend archeologisch booronderzoek

Een verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen en in het bijzonder het opsporen van steentijdsites. Bij dit onderzoek dient bovendien het opgeboorde grondmateriaal uitgezeefd te worden en gecontroleerd op de aanwezigheid van silexartefacten en ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten). De gestelde voorwaarden voor een dergelijk onderzoek in de Code van de Goede Praktijk zijn hier richtinggevend. Indien hiervan wordt afgeweken, dient dit beargumenteerd te worden. Voor het opsporen van steentijdsites wordt een boorgrid van 10 bij 12m aangehouden. De boorpunten op de boorraai liggen 12m uit elkaar, terwijl de parallelle boorraaien 10m uit elkaar liggen. Ook hier kunnen afwijkingen op dit boorgrid beargumenteerd worden. De keuze van het boorgrid moet gebaseerd zijn op de resultaten van de landschappelijke boringen. Indien er effectief silexartefacten en/of ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten) bewaard zijn, dient overgegaan te worden naar waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten. De methodologische keuze hiervoor hangt vast aan de resultaten van het verkennend onderzoek en de complexiteit van de stratigrafische context, de verwachte dichtheid en spreiding van de artefacten (bv. horizontaal, verticaal, ...), de diepteligging van de niveau(s) (bv. veiligheidsprincipe, grondwater, ...) en de aardkundige eigenschappen van de ondergrond. Hierbij aansluitend primeert ook de veiligheid bij de keuze voor het verdere traject.

- Waarderend archeologisch booronderzoek

Een waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel een reeds opgespoorde archeologische site te waarderen en in ruimte af te bakenen (verticaal/horizontaal). Hierbij wordt het boorgrid op een beperkte locatie van het plangebied gezet, waar de boorresultaten van de verkennende boringen positief zijn gebleken. Daarnaast dienen ook de naburige negatieve boorpunten meegenomen te worden in het waarderend booronderzoek. Dit om de verticale en/of horizontale begrenzing vast te stellen van de steentijdartefactensite. De inplanting van het boorgrid wordt gebaseerd op de resultaten van het reeds uitgevoerde verkennend archeologisch booronderzoek. De methode bestaat uit een boorgrid van maximaal 5 op 6m. De afstand tussen de parallelle boorraaien bedraagt 5m en de onderlinge afstand tussen de boorpunten op een raai is 6m. De voorwaarden voor een dergelijk onderzoek worden ook hier bepaald door de Code van de Goede Praktijk. Eventuele afwijkingen worden duidelijk beargumenteerd.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Op locaties waar tijdens het verkennend en/of waarderend booronderzoek goede en in situ bewaarde concentraties silexartefacten en/of ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten) worden aangetroffen, worden proefputten in functie van steentijd artefactensites voorgeschreven, indien op dat moment nog niet voldoende gegevens zijn gegenereerd om een adequaat plan van maatregelen voor een steentijdopgraving op te stellen. Onder concentraties wordt verstaan: ofwel meerdere artefacten per boorpunt, ofwel meerdere artefacten verdeeld over aangrenzende boorpunten. In deze proefputten worden de verticale en horizontale spreiding van de vuursteenconcentraties geanalyseerd en geïnterpreteerd en gekoppeld aan de voorkomende stratigrafische eenheden. Ook de aard, datering en waarde van deze concentraties worden bestudeerd, evenals hun relatie met het landschap en de impact van de geplande werken. In dit laatste geval wordt bekeken of eventueel in situ behoud mogelijk is of niet.

De proefputten worden ingepland op basis van de verkennende of waarderende archeologische boringen. Op basis van de resultaten van deze boringen, worden keuzes gemaakt over de omvang, het aantal en de inplanting van de proefputten. Sowieso worden proefputten ingepland ter hoogte van de positieve boorpunten, maar ook bij de naburige negatieve boorpunten. Dit om de verticale en/of horizontale begrenzing vast te stellen van de steentijd artefactensite. De proefputten zijn vierkant, worden met de hand uitgegraven en het sediment wordt uitgezeefd (per arbitrair niveau van maximaal 10cm, of per aardkundige eenheid, eveneens in niveaus van maximaal 10cm). Voor de overige bepalingen betreffende de methodiek wordt verwezen naar hoofdstuk 8.7 uit de Code van Goede Praktijk versie 4.0.

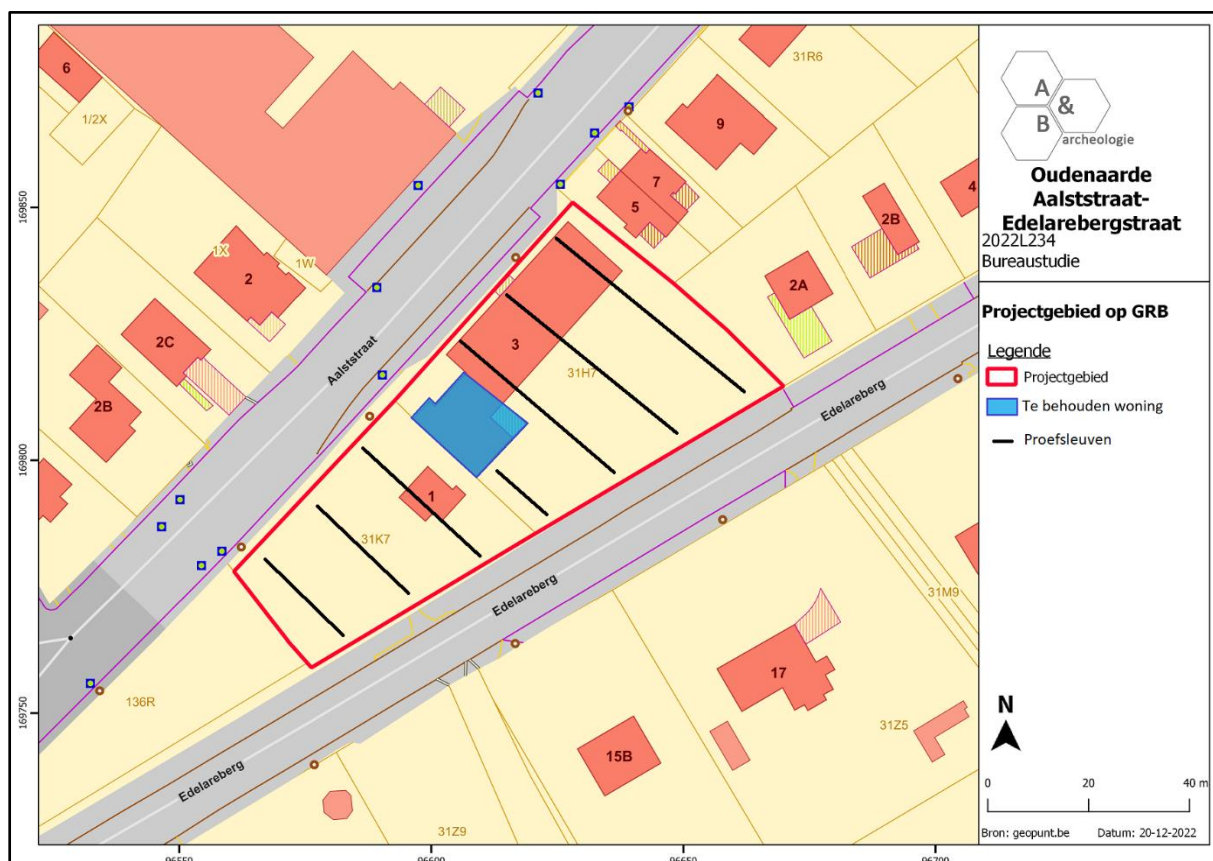
- Proefsleuvenonderzoek gecombineerd met metaaldetectie

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle, ononderbroken proefsleuven, met een tussenafstand van 12 à 15m van middelpunt tot middelpunt. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en zijn noordwest-zuidoost georiënteerd. De inplanting houdt bovendien rekening met de mogelijke loopgraven (dwarse proefsleuven om de inplanting, aanwezigheid, opbouw en bewaringstoestand te achterhalen). Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht

te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen en om de aan- of afwezigheid van archeologische sporen te controleren. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, door middel van volg-, dwarsseuven of kijkvensters, zodat in totaal zo 12,5% oftewel ca. 482m² onderzocht wordt. De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. graven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Gezien het huidig gebruik van het terrein (verhardingen en gebouwen) is een metaaldetectie-onderzoek niet mogelijk. De metaaldetectie kan wel uitgevoerd worden tijdens het sleuvenonderzoek bij de aanleg van de sleuven, bij het stelselmatig verdiepen, de archeologische sporen en op de storthopen. Op die manier wordt ook ca. 12,5% onderzocht door middel van metaaldetectie. Relevante vondsten dienen exact ingemeten te worden met het GPS-toestel en worden nadien in detail beschreven (bv. bij loden kogels: diameter, gewicht, gebruikssporen, ...).



Figuur 4 Indicatief sleuvenplan, geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het landschappelijk booronderzoek dient uitgevoerd te worden door een aardkundige of een assistent-aardkundige.
- Het eventuele verder verkennend en waarderend archeologische booronderzoek dient te gebeuren door een veldwerkleider met ervaring in verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek.
- Het eventuele proefputtenonderzoek (steentijd) dient te gebeuren door een veldwerkleider met aantoonbare ervaring wat betreft steentijdonderzoek.
- Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek. Minstens 1 van deze archeologen dient ervaring te hebben met onderzoek van meerperiodesites en onderzoek op terreinen met een militaire achtergrond. Minstens 1 van deze archeologen dient minstens 200 werkdagen ervaring te hebben met onderzoek op zandleemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen.